

Štovski ŽELEZAR

Leto XXII. 1982
SEPTEMBER Št. 18

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

Ocena izvajanja resolucije o družbeno- ekonomskem razvoju občine Celje v letu 1982 – prvo polletje 1982

Gospodarstvo občine se je srečevalo v tem obdobju, še bolj kot doslej, s problemom oskrbe proizvodnje, kar je povzročilo in še povzroča zastoje v proizvodnji, predvsem pa nizko rast industrijske proizvodnje, s problemom likvidnosti poslovanja, z izgubami itd.

Celotne podobe gospodarjenja v prvih šestih mesecih letos nimamo, ker v času priprave ocene izvajanja resolucije, še nimamo podatkov iz periodičnih obračunov delovnih organizacij, pa vendar ugotavljamo:

– celotni prihodek je v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta porastel za 29 %, enako tudi porabljeni sredstva in dohodek;

– primerljivi dohodek je večji za 33 %, za osebne dohodke je bilo razporejenega za 28 % več čistega dohodka;

– industrijska proizvodnja se je v primerjavi z istim obdobjem lani celo znižala in dosegla le 99,7 % lanske proizvodnje in je tako daleč pod resolucijskimi predvidevanji za to leto tj. 2-3;

– v izvozu beležimo nominalni porast z 28,1 % na konvertibilno področje pa celo 43,4 %;

– ob teh izvoznih rezultatih pa beležimo v istem obdobju porast uvoza le za 2,3 % iz konvertibilnega področja pa je bil uvoz celo za 9,7 % nižji kot v lanskem obdobju;

– ob teh gibanjih je jasno, da smo v letošnjem obdobju dosegli ugodnejše stopnje pokrivanja uvoza z izvozom – skupno smo dosegli 87,7 stopnjo pokrivanja, lani le 68,5; na konvertibilnem področju je ta stopnja znašala 71,7, lani pa le 44,8;

– v zaposlovanju ohranjamo umirjeno stopnjo zaposlovanja, tj. 0,4 %, kar je manj kot v prvih treh mesecih, ko je stopnja znašala 0,6 %;

– po podatkih je v prvem polletju 15 temeljnih organizacij združenega dela v gospodarstvu izkazovalo izgubo v skupni višini 78.318.000 din, kar je skoraj za 71 % več kot v I. polletju lani. V teh organizacijah je bilo zaposlenih preko 10 % vseh zaposlenih v gospodarstvu. Izgube v I. tromesečju pa so bile 245.624.000 din.

Omenili smo že likvidnostne težave v poslovanju organizacij združenega dela. Po podatkih za prvo četrtletje (odnosi se za prvo polletje niso bistveno spremenili, še celo poslabšali so se), se je v strukturi obratnih sredstev organizacij združenega dela zmanjšal delež denarnih sredstev in vrednostnih papirjev (najbolj likvidna oblika sredstev), povečal pa se je delež zalog surovin in materiala. Med viri poslovnih sredstev so imeli največje rast kratkoročni krediti za obratna sredstva. Obveznosti do dobavitelja so imele enako stopnjo rasti kot terjatve do kupcev (podatek za prve tri mesece letos – kar za 38 % večje kot v začetku leta). V letošnjem prvem polletju sta imeli blokiran žiro račun delovni organizaciji Toper (34 dni) in TAMI (10 dni).

V prvem polletju letos so bile zaključene sledeče večje investicije: silosi za žito, delavnice Izletnika, proizvodna hala v Libeli, parketarnica v Savinji, otroška vrtca Center in Dolgo polje idr. Kljub zožitvi investicijskih naložb, pa že iz seznama zaključenih investicij lahko ugotovimo, da niso doseženi pomembnejši premiki tako v tehnični strukturi investicij, da niso izvozno usmerjene pa tudi k prirastu družbenega proizvoda bodo te investicij prav malo prispevale.

Preskrba z osnovnimi in nekaterimi drugimi proizvodi je bila zadovoljiva, občasne težave pri preskrbi so se sproti reševale, izvršni svet je v maju obravnaval to problematiko ter zadalžil nosilce preskrbe, da sprejmejo ukrepe za ublažitev oz. odpravo motenj v oskrbi. V ustanavljanju je samoupravni sklad za intervencije v kmetijstvu (poseben občinski davek iz bruto OD delavcev po stopnji 0,3 %), prav tako pa je regijska SIS za preskrbo že izdelala program angažiranja

Celjski delegati za kongresa Zveze sindikatov

Za 10. kongres ZSS (35 delegatov)

RITOVŠEK Miro – TOZD Elektro Celje, STOPAR Rudi – Aero, DEL NEGRO Karla – Cinkarna, NEMEC Jelka – Toper, HERCOG Silvo – Vrvice, BLAGOTINŠEK Majda – Metka, LESKOVŠEK Zlatko – Železarna Štore, GORENAK Ludvik – Zlatarna, SKALE Božo – Libela, ZUPANČIČ Breda – Emo, ŠKOFLEK Miran – Klima, GOLAVŠEK Anton – Aurea, JUG Dušan – Gozdno gospodarstvo, ŠUMEJ Marta – LIK Savinja, PODPEČAN Jože – Pohišstvo, HAFNER Vanda – Mlekarna, GOLOUH Janez – Prevoznništvo, ĐUNDIŠ Milan – Opekarna Ljubčna, JEZOVŠEK Danica – Razvojni center, SIMON Tomo – Ingrad, PERČIČ Jože – Nivo, KALINIČ Zdenka – Gradis, KOLENC Cveto – SOZD Merx, SENER Cvetka – DO Center, KRAJSEK Majda – Kovinotehna, LEBAN Vida – SOZD Merx Gostinstvo, KOLENC Anica – Komunala, RAZBORŠEK Tatjana – Ekonomski šolski center, VAUKNER Olga – OŠ XIV. divizije Dobrna, KONČAN Andreja – Muzej revolucije, STROPNIK Vera – Celjske lekarnice, BURNIK Marija – Zdravstveni center, MUŽIČ Irena – Ljubljanska banka, PONIKVAR Igor – Občinski svet ZS, KOŠAR Janko – Avto Celje.

Za 9. kongres ZSJ (4 delegati)

GOZDNIKAR Mirko – Železarna Štore, MEŠL Jože – Ingrad, TOMAZIN Truda – Tkanina, FIJAVŽ Zdenka – PTT.

NOV DELOVNI USPEH STARE VALJARNE

Valjarna I je v mesecu avgustu uspela izvaljati rekordno enomesečno količino specialnih profilov v višini 876,7 ton.

To je količina, ki smo jo valjarji resnično veseli in kaže na kvaliteten premike v našem asortimentu valjanih profilov.

Da prihaja do konstantnega naraščanja mesečne udeležbe specialnih profilov v naših programih valjanja, kažejo podatki, da smo maksimalen dosežek v letu 1980 imeli v mesecu avgustu (735,0 ton spec. profilov), v letu 1981 pa v mesecu marcu (724,4 ton spec. profilov).

Na splošno je ta naraščajoči trend prisoten zadnja štiri leta, ko smo z združevanjem posameznih sorodnih pozicij spec. profilov, združevanjem manjših kvartalnih naročil v enkratna večja naročila, zmanjšali proizvodne stroške in zvečali storilnost do te mere, da danes lahko ugotavljamo tudi očitne finančne efekte z realizacijo takih mesečnih programov.

Seveda predstavljajo celotedenski programi valjanja različnih pozicij spec. profilov precejšen dodaten napor in angažiranost predvsem predvaljarskega kadra, predhodne skrbne priprave in izdelave kalibriranih valjev in armature, vendar pa nas predvsem pozitivni finančni efekti stimulirajo k še večji angažiranosti na tem področju.

V situaciji, ko je valjarna I na nivoju DO po svojih zmožnosti eden od najbolj intenzivno usmerjenih TOZD v izvoz na konvertibilno in klirinško področje, predstavljajo večje količine specialnih profilov zaradi doseženih višjih prodajnih cen, tako na domačem kot tujem tržišču, možnost najboljše kompenzacije dohodkovnega izpada v primerjavi z doseženimi rezultati na področju izvoza klasičnih izdelkov črne metalurgije.

Čeprav je valjarna I že v prvem polletju letošnjega leta krepko preseгла planske letne zadolžitve na področju izvoza in bo z enakim trendom v letošnjem letu dosegla svojo gotovo rekordno izvozno količino v zgodovini valjarne, stremimo za tem, da še v letošnjem, pa tudi v naslednjih letih čim bolj oplemenitimo s kvaliteto in s čim večjim deležem spec. profilov. Da bomo v tem uspevali potrebujemo čim več podobnih rezultatov, kot je avgustovski.

S. V.

zbranih sredstev – te oblike samoupravnega združevanja sredstev bi moralo rešiti vrsto problemov v kmetijstvu, preskrbi. Žal pa se vrsta delovnih organizacij še ni izjasnila za ustanovitev regijske SIS za preskrbo, kar predstavlja velik izpad sredstev in nemožnost realizacije nalog tega SIS v celoti.

Konec polletja (oz. v začetku jilija) so družbeno-politične organizacije in skupščina občine sprejele program ukrepov in aktivnosti za izdelavo kratkoročnega in dolgoročnega programa stabilizacije. V kratkoročnem programu ukrepov je pozornost usmerjena v izvoz (na konvertibilno področje), na zagotovitev pogojev za kar najbolj nemoten potek proizvodnje, zagotavljanje redne osnovne preskrbe prebivalstva in usklajevanja sveh vrst porabe materialnim možnostim. Delovne organizacije so bile dolžne (in so svojo obvezo v večini izpolnile) pripraviti svoje lastne programe ukrepanja oz. delovanja v zoženih materialnih okvirih.

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vsi subjekti družbenega planiranja so bili dolžni v svojih sredinah preveriti izvajanje svojih srednjeročnih planov in na osnovi te ocene prispevati k spremi- njanju oz. dopolnjevanju svojih srednjeročnih planov. Najpomembnejše delo nas čaka v jeseni, vendar je od pravočasne in kvalitetne predpriprave odvisno v koliki meri bodo planski dokumenti odražali realnost. Žal v vseh sredinah delo na spre- minjanju oz. dopolnjevanju srednjeročnih planskih dokumentih ne teče brez za- stojev.

Industrijska proizvodnja v 1. polletju 1982

Doseženi rezultati v proizvodnji industrije so v prvi polovici letošnjega leta, po podatkih statistike, še slabši kot so bili v prvem četrtletju. V zaostrenih pogojih poslovanja se je otežkočena preskrba še bolj odrazila v nižji proizvodnji, ki zaos- taja za lanskim obdobjem za 0,3 %.

Skupaj znaša torej v obdobju januar – junij indeks fizičnega obsega industrij- ske proizvodnje v primerjavi z enakim lanskim obdobjem 99,7 medtem ko je letni plan 1982 v šestih mesecih izpolnjen 49,5 %. Velik izpad proizvodnje je bil zlasti v januarju in maju, v juniju pa se je indeks na lansko poprečje popravil, vendar prej- šnjega izpada ni nadoknadil, ker je bil lanski junij boljši.

Po namenskih skupinah so indeksi ob polletju na lansko obdobje sledeči:

– sredstva za delo	96,5
– reprodukcijski material	96,6
– blaga za potrošnjo	110,2
– drugo	79,8

Problematika industrijskih organizacij je podobna kot se je ugotavljala že v preteklih obdobjih. Med panogami, ki imajo največji vpliv na skupni zaostanek le- tošnje proizvodnje izdajamo **nižji obseg proizvodnje predelave barvastih kovin v Cinkarni**, kovinsko predelovalno dejavnost, proizvodnjo traktorjev v Što- rah, kemično predelavo in lesno ter živilsko industrijo. V teh industrijskih panoga- h je oskrbovanje z repromaterialom in surovinami zelo otežkočeno: Nizek po- rast beležimo tudi v črni metalurgiji, ki je ob trimesečju še izkazovala visok indeks rasti proizvodnje.

Kratka problematika posameznih delovnih organizacij: Železarna Štore čuti pomanjkanje **starega železa in ferolegura**. Podražil se je tudi koks v proizvod- nji elektroplavža. Pri **traktorjih** je otežkočena dobava domačih komponent, zlasti gum, volanov, akumulatorjev in barv. Nepravočasne so tudi dobave od Fiata. Pri- pravljajo rebalans plana količinske proizvodnje traktorjev na 3.500 komadov, ki pa ga bodo nadomestili z dodatno proizvodnjo.

V **Cinkarni** je v metalurgiji kritično stanje **zaloga cinka**, ki ga ni mogoče na- baviti za normalno obratovanje vseh obratov in prihaja občasno do zaustavitve proizvodnje. V **kemiji** je kritično **pomanjkanje uvoznih surovin za proizvodnjo** barv in gradbenih lepil, na domačem trgu pa primanjkuje poleg cinka tudi bakra. V grafiki imajo veliko pomanjkanje pigmentov in veziv iz uvoza.

V **EMO** imajo velike težave **pri oskrbi s pločevino** iz domačih virov in iz uvo- za. Zaradi pomanjkanja deviz niso mogli kriti potreb po uvozu za tekoče poslova- nje, kar je vplivalo na povečane probleme v proizvodnji.

Podobni problemi so bili tudi v **Libeli**, kjer potrebe po nekaterih vrstah ma- terialov le težko pokrivajo, oziroma nadomeščajo.

Žična je v prvi polovici leta zaradi neizpolnjevanja pogodb dobaviteljev ma- teriala delala z **zmanjšano kapaciteto**.

V **Klimi** je najbolj kritična dobava **dekapirane pločevine**, manjka tudi **po- cinkane in alu pločevine**, brezšivnih cevi, okroglega železa in izolacijskega ma- teriala.

Gibanje izvoza in uvoza v prvem polletju 1982

Po podatkih službe NB Slovenije za spremljanje ekonomskih odnosov s tujino so letošnja izvozna-uvozna gibanja v občini, ob upoštevanju povečanih težav v pro- izvodnji, dokaj ugodna. V prvem polletju letos se je **namreč izvoz** na podlagi ca- rinskih deklaracij **povečal** v primerjavi z enakim obdobjem lani skupno za **28,1 %** še bolj pa se je povečal na konvertibilnem področju in sicer za **43,4 %**. Dosežene stopnje rasti seveda zaenkrat močno presegajo predvidene stopnje po občinski re- soluciji za letošnje leto.

Letos se je izboljšala struktura izvoza, saj se je njegov delež na konvertibilno področje od 55,8 % v lanskem polletju povečal na 62,5 %. Nasprotno pa se je zmanjšala udeležba klirinskega izvoza od 44,2 % lani na 37,5 % letos. Večina izvoza odpade tudi letos na organizacije združenega dela s področja industrije, saj so druge v skupnem izvozu gospodarstva zastopane le z majhnim deležem in sicer z 1,8 %.

Večina organizacij letos povečuje svoj izvoz. Močno povečanje je v Železarni Štore, kjer se je izvoz TOZD Tovarne traktorjev skoraj podvojil. Ugodne izvozne dosežke dosegajo tudi v Aeru in Etolu.

Od večjih izvoznikov pa je letos še nižji izvoz v EMO in LIK Savinja. Največji porast izvoznih dosežkov izkazujejo v Metki, v Topru in v Celjski mes- ni industriji, kjer pa je bil lani v tem času izvoz še sorazmerno nizek. Z majhnim izvozom se letos vključuje tudi Kmetijska zadruga, ni pa Pohišva, ki je lani dokaj uspešno izvažalo.

Obratno sliko kot izvoz kaže primerjava uvoza, ki se letos zaradi splošnih omejitev ni bistveno povečal in se je s področja konvertibilnih valut celo zmanjšal.

Zaradi zmanjšane konvertibilnega uvoza se je njegov delež v skupnem uvo- zu zmanjšal od 85,3 % lani na 75,3 % letos, povečale pa so se nabave s klirinskega področja od 14,7 % lani na 24,7 % letos. Od celotnega letošnjega uvoza je bilo 85,9 % za opremo, 8,2 % pa za široko potrošnjo.

Ob teh izvozno-uvoznih gibanjih v občini se je izboljšala tudi pokritost uvoza z izvozom, ki je lani v polletju znašala 68,5 %, letos pa že 85,7 %. Pri tem se je zlasti popravil odstotek pokritja na konvertibilnem področju in sicer od 44,8 na 71,1.

Kljub ugodnejšim skupnim kazalcem povečanja letošnjega izvoza in njegove poboljšane strukture pa ugotavljamo, da je konvertibilni izvoz še v zaostanku za planom za leto 1982. Skupno doseganje plana konvertibilnega izvoza znaša na- mreč ob polletju le 39,6 %. Po podatkih je doseganje konvertibilnih planov ob pol- letju najugodnejše v Zlatarni s 70,9 %, v Cinkarni z 68,6 %, v Ljubečni z 62,1 %, pri- bližali pa so se v Metki (46,5 %). V ostalih organizacijah še zaostajajo, najbolj v Li- beli z 21,7 % in v Žični le z 9,6 %-no izpolnitvijo letnega konvertibilnega plana.

Zaposlovanje in zaposlenost

Zaposlenost v prvem polletju je znašala **le 0,4 %**, kar je izpod resolucijskih predvidevanj pa tudi manj kot je ta stopnja znašala konec prvega trimesečja (0,6). V gospodarstvu se je število zaposlenih povečalo za 181 delavcev oz. za 0,6 %, v ne- gospodarstvu pa znižalo za 22 delavcev ali za 0,4 %. V zasebnem sektorju se je prav tako zmanjšalo število zaposlenih in sicer za 0,1 %.

Struktura novozaposlenih ne dosega predvidenega razmerja 70 : 30 v korist strokovnih kadrov, pač pa le 56,4 : 43,5.

Dinamika zaposlovanja pogodbenih – honorarnih delavcev pada, prav tako število zaposlenih upokojevcev – teh je bilo konec polletja zaposlenih le še okoli 70.

Število iskalcev zaposlitve se je sicer povečalo od 344 na 456, vendar pred- vsem na račun pripravnikov, ki čakajo na zaposlitev (ca. 120).

Ugotovitve in zaključki

1. Podatki o poslovanju gospodarstva v prvih šestih mesecih letos govore sami zase dovolj prepričljivo o problemih, težavah s katerimi se je gospodarstvo v tem obdobju srečevalo. Zadovoljni smo lahko le z rezultati na področju ekonomskih odnosov s tujino.

2. Navzlic tem ugodnim skupnim izvoznim rezultatom, pa moramo opozoriti organizacije, ki niso v tem obdobju, verjetno pa tudi do konca leta ne bodo uspele realizirati svojih izvoznih planskih obveznosti.

3. Izgube v poslovanju organizacij združenega dela so se sicer znižale v primer- javi s I. trimesečjem, vendar je zaskrbljujoče, da se pojavljajo pri nekaterih orga- nizacijah, kjer se izguba pojavlja v več časovnih obdobjih.

4. Ugotavljamo, da je investicijska poraba že dalj časa omejevana in selektivno usmerjena, vendar še do sedaj ni zadosti programov, ki bi ustrezali kriterijem in bi bili interesantni za združevanje sredstev, tudi širše.

5. Likvidnost organizacij združenega dela se je poslabšala in dodatno otežuje poslovanje v teh zoženih pogojih gospodarjenja.

6. Gibanje osebne porabe je usklajeno z družbenim dogovorom o usmeritvah pri razporejanju dohodka.

7. Na področju skupne porabe smo zagotovili, da presežki ne ostanejo v in- teresnih skupnostih, ampak se bodo vrnili v gospodarstvo. S spremembo prispev- nih stopenj v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti bomo dosegli, da v drugem polletju presežki ne bodo nastali.

8. Pri splošni porabi sicer beležimo nekaj viškov, vendar bodo do konca leta tudi ti usklajeni.

Na osnovi prednjih podatkov in ugotovitev predlagamo, da zbori sprejmejo naslednje sklepe:

1. Vse delovne organizacije se morajo v zoženih pogojih gospodarjenja pravo- časno angazirati za zagotovitev pogojev (oskrba s surovinami, repromaterialom, likvidnost, zaposleni idr.) za kar najbolj nemoteno proizvodnjo in izdelati progra- me.

2. Delovne organizacije – izvozniki, morajo vse napore vložiti v doseganje ozi- roma presežanje svojih plansko dogovorjenih obveznosti na področju izvoza, os- tale OZD pa se morajo posredno ali neposredno vključiti v konvertibilni izvoz, kaj- ti brez tega ne bodo mogle normalno poslovati.

3. Delovne organizacije, ki so v I. polletju letos zaključile poslovanje z izgubo, morajo pravočasno in dosledno izpolniti obvezo iz zakona o sanaciji, to je, pripra- viti program ukrepov za odpravo vzrokov izgub.

4. Izvršni svet bo posebej obravnaval politiko delitve dohodka, zato opozarja vse OZD, da se pri delitvi dohodka dosledno držijo določil družbenega dogovora na tem področju.

5. Izvršni svet poziva vse nosilce planiranja, da pospešijo dela na spremembi oz. dopolnitvi srednjeročnih planov.

6. Regijski SIS za preskrbo ima izdelan in na skupščini sprejet program an- gažiranja zbranih sredstev, ki ga že izvaja, vendar v omejenem obsegu, ker še vsi podpisniki niso pristopili k samoupravnemu sporazumu. Izvršni svet zato poziva vse organizacije, ki še niso podpisale, naj sprejmejo omenjeni sporazum.

7. Izvršni svet bo v delovni skupini s koordinacijskim odborom za učinkovito gospodarjenje obiskal vse organizacije združenega dela, ki so ob polletju poslovale z izgubo in izkušnje s teh obiskov neposredno prenašal v ta delovna okolja.

(Delegatov poročevalec, št. 14/82)

Po vlivanju v livarni II (foto Arženšek)

KAKO SMO DELALI

V skupni proizvodnji v juliju 1982 nismo dosegli operativnega plana za 9,3 %. TOZD tovarna traktorjev je proizvedel 355 traktorjev ter dosegel postavljeni plan 101,4 %.

Elektroplavž

Proizvodnja gradilja je pod operativnim planom za 45 ton ali 98,9 %. Imeli smo dodaten zastoj pri popravilu prebodne odprtine in defekta na hladilnem sistemu III. elektrode. Proizvajali smo sivi in specialni grodelj za nodulacijo.

Jeklarna

Proizvodnja je dosežena v višini 7.975 ton in je pod planom za 21,1 %. Na nižjo proizvodnjo so vplivali zastoji in okvare:

- vgradnja vodohlajenih ponelov,
- preboj na elektroadni ročici,
- okvara na cevovodu za hladilno vodo,
- popravilo strešne konstrukcije,
- okvara stopenjskega stikala.

Težave so z zelo slabim vložkom, saj se je zakladanje močno podaljšalo zaradi majhne nasipne teže vložka.

Valjarna I

Skupna proizvodnja valjanih izdelkov znaša 1.365 ton, od tega 1.645 ton blagovne proizvodnje in 320 ton za predelavo. Vršil se je redni letni remont od 1. do 12. 7. 1982.

Valjarna II

Skupna proizvodnja valjanih izdelkov znaša 7.427 ton ali 97,2 %. Proizvodnja je nižja zaradi večjih zastojev:

- poizkusnega obratovanja pogona ogrodja 05,
- rekonstruiranje pogona ogrodja 05K,
- valjanje avtomatskih jekel,
- veliko pozornost in aktivnost na področju izvoza,
- pri doseganju količinske proizvodnje smo dosegli dobre rezultate, pri doseganju izplena (91,4 %).

Jeklovlek

Skupna proizvodnja hladno predelanih profilov 965 ton, operativni plan je predvideval 960 ton in je presežen za 5 ton oziroma 0,5 %.

Livarna I

Operativni plan je presežen pri litini, nedosežen pa pri kokilah in valjih. Pri kokilah plan ni dosežen zaradi slabega stanja sušilne peči pred remontom in tako smo morali reducirati proizvodnjo. Pri valjih nismo delali s polno proizvodno kapaciteto zaradi neustreznih naročil.

Mladinsko prostovoljno delo

Tudi letos, kakor vrsto let prej, se je Železarna Štore potrdila kot dober pokrovitelj mladinskega prostovoljnega dela. Tudi letos je bila Železarna pokroviteljica MDB »CVETKA JERIN«, ki je sodelovala na MDA BELA KRAJINA 1982. Pod brigadnim praporom in zastavo pokrovitelja je MDB »Cvetka Jerin«, kakor vsa leta, od kar je bila ustanovljena, ponosna svojega imena ki ga nosi, uspešno reprezentirala mladino iz celjske regije. Sodelovala je v izgradnji centralnega vodovoda za Belo krajino v občini Metlika. Kadar pa ni bila na delovišču je skupaj z drugimi brigadami preživljala v Vinici pri Črnomlju.

Za odlično delo na delovišču je bila MDB »Cvetka Jerin« nagrajena s priznanji: Udarništvo udarnega dne I. in II. polovice I. izmene, diplomsko udarne brigade I. in II. polovice I. izmene, diplomsko izrednega udarništva I. izmene, priznanje Krajevne skupnosti Suhov pri Metliki ter pohvalo Izvršnega sveta občine Metlika za uspešno delo na delovišču, na drugi udarni dan preseglja gradbeno normo za 318 % in s tem dosegla rekord MDA Bela Krajina.

Za delo v naselju na področju družbenih dejavnosti je brigada osvojila priznanje za družbene dejavnosti II. polovice I. izmene.

Kar se tiče priznanj za posameznike je brigada osvojila 10 udarniških značk ter 10 pohval.

V teku sodelovanja na MDA Bela Krajina 1982 brigado so obiskali predstavniki Železarne Štore skupaj s predstavniki OK ZSMS Celje. Ta obisk je vse brigadirje zelo razveselil, saj se je Železarna Štore zelo izkazala in je obdarila posameznike kakor tudi brigado v celoti.

Po vrnitvi v Celje so brigado pričakali predstavniki Železarne Štore in vse brigadirje, pri Mlinarjevem Janezu, pogostili z obilnim in okusnim kosilom ter hladno osvežilno pijačo.

Za vse to kar so Železarna Štore, posebej pa njene DPO iz ZSMS in sindikatom na čelu naredili za MDB »Cvetka Jerin« in za mladinsko prostovoljno delo nasploh, se v imenu vseh brigadirjev MDB »Cvetka Jerin« najiskrenejše zahvaljujem z željo, da takšno sodelovanje nadaljujemo tudi v bodoče.

Rado Stojanović

Livarna II

Operativni plan ni bil dosežen zaradi izredno močnega prizadevanja pri osvajanju nove proizvodnje za domači trg in izvoz. 70 t gotove proizvodnje čaka na odpremo za izvoz, ki bo realizirana v avgustu.

Obdelovalnica valjev

Dosežena proizvodnja je močno pod planom. Na strojih je primanjkovalo dela, dobava surovcev je za četrtino manjša, glede na prejšnji mesec, zaloga pa se je zmanjšala celo za tretjino.

Zaradi pomanjkanja dela je bila ukinjena tretja izmena za štirinajst dni, druga izmena pa je zmanjšana na minimum, zato so delavci maksimalno izkoriščali letni dopust.

Mehanskih okvar in elektrookvar je bilo 50 % več kot v prejšnjem mesecu in to prav na ozkih grih.

Obdelovalnica litine

Operativni plan so dosegli 100 %. Obe livarni sta poslali surovce v okviru plana, zato so se zaloge le nekoliko znižale.

Tovarna traktorjev

Operativni plan je bil postavljen v višini 400 kom. traktorjev, izdelali pa smo jih 355 ter tako dosegli plan v višini 88,8 %. Proizvodnja iz meseca v mesec raste, bistvenega povečanja pa ni možno napraviti zaradi kroničnega pomanjkanja nekaterih repromaterialov in nizkega števila zaposlenih proizvodnih delavcev. Izdelovali smo nekompletne traktorje, zaradi pomanjkanja kolesnih obrobočev, nosilcev akumulatorjev ter raznih manjših sestavnih delov. To nam povzroča dodatna dela kompletacije ter večje zaloge neprodanih traktorjev.

Zaposleni

Število zaposlenih je znašalo 4.383 medtem ko jih letni plan predvideva 3.447 oziroma 98,1 %. Z upoštevanjem nadur je znašalo skupno število zaposlenih po planu 3.536, dejansko število zaposlenih z nadurami 3.476, kar predstavlja 98,3 % realizacijo letnega plana.

Nadure

Operativni plan je predvideval 17.641 ur, doseženih je bilo 14.427 ur, kar je za 15,1 % manj od planiranih.

Produktivnost

Na nivoju DO je bila produktivnost realizirana 94,04 %.

IZ ŠOLSKIH KLOPI

Reforma srednjih šol je spremenila gimnazijo

Med desetimi srednjimi šolami v Celju, na katerih se šola več kot 6.000 učencev in dela preko 400 učiteljev, se je v šol. letu 1982/83 najbolj spremenilo delo na dosedanji gimnaziji, kjer se je šolalo vsako leto okrog 900 učencev. Iz splošne pripravljavnice za študij na višjih in visokih šolah je tu nastala srednja družboslovna šola, ki ima v vsakem letniku po pet (prej včasih jih je bilo po osem) paralelek.

Trije oddelki so družboslovni, dva pa upravna. Družboslovni imajo prva dva letnika enak program, v tretjem pa se delijo tako, da bosta dva bolj družboslovna, eden pa jezikovni. Upravni pa se deli po prvem letniku tako, da programa v drugem letniku že nista več enaka. Učenke enega oddelka se bodo šolale tri leta – to so administratorke, drugega pa štiri leta – to so bodoče upravne tehničarke. Po zaključku štiri oz. triletnega izobraževanja bodo vsi usposobljeni za opravljanje del in nalog iz področja tajniškega, samoupravnega, deloma novinarskega, knjižničarskega dela itd. Tisti, ki bodo zaključili štiriletno šolanje pa bodo lahko direktno nadaljevali študij na številnih višjih šolah. Tako na Pravni fakulteti, Višji pravni šoli, Višji upravni šoli, Višji šoli za socialne delavce, Filozofski fakulteti, FSPN in na Soli za organizacijo dela v Kranju.

Na dosedanji šoli pa bodo v skladu s potrebami združenega dela imeli tudi oddelke za odrasle. Za oddelek upravnno-administrativne šole še sprejemajo prijave. Šola bo za 1. in 2. letnik v dosedanji gimnaziji, kjer so uredili tudi strojepisno učilnico. Pripravili bodo tudi posebne intenzivne jezikovne in strojepisne tečaje za manjše zaključene skupine iz OZD. Tudi za te tečaje sprejemajo prijave.

Jože Zupančič

ZA DOBRO VOLJO

– Mama, ali veš, da je Melčev stric godec?

– Kje pa, saj sploh ne zna igrati na noben instrument.

– Pa je, saj sem ga slišal, ko je rekel sedovemu Boštjanu, da mu bo tako zagodel, da bo vse življenje pomnil.

Med črvi.

Sinek črv vpraša mamo: »Kje je sestara?«

»Na vrtu nabira solato.«

»In kje je oče?«

»Sel je lovit ribe«, odvrne črvovka.

SPREMEMBE ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJIH

Zbor združenega dela Skupščine SRS je na seji 14. julija 1982 sprejel zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih, ki je objavljen v Uradnem listu SRS št. 27 z dne 23. julija 1982, velja pa od 31. julija 1982. Spremembne in dopolnitve zakona prinašajo naslednje bistvene novosti:

1. Sprejem pripravnikov vsako leto

Delavci TOZD so dolžni v vsakem koledarskem letu skleniti delovno razmerje z določenim številom pripravnikov. To število določijo delavci v skladu s kadrovskim načrtom TOZD in s samoupravnim sporazumom o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini vsako leto najkasneje do 31. decembra.

2. Razporeditev delavca v drug kraj

V samoupravnem splošnem aktu (pravilnik o delovnih razmerjih) delavci določijo primere in pogoje, pod katerimi je mogoče razporediti delavca na delo iz enega kraja v drugi kraj brez njegove privolitve, vendar pa se v takem primeru bistveno ne smejo poslabšati življenjski pogoji delavca in njegove družine.

3. Razporeditev na delo izven DO oz. SOZD

V primeru »tehnološkega presežka« delavcev (ekonomske težave TOZD, v kate- re je zašla zaradi tehničnih in tehnoloških izboljšav ali zaradi njene združitve) predvideva sprememba zakona možnost zagotovitve pravice dela z družbenimi sredstvi takim delavcem tudi izven sestave delovne organizacije oz. sestavljene organizacije združenega dela na podlagi sporazuma organov upravljanja obeh OZD.

Delavec ima pravico, da na podlagi sporazuma organov upravljanja obeh OZD preide na delo v drugo OZD izven DO oz. SOZD tudi v primerih, ko mu je TOZD po zakonu dolžna zagotoviti delo, v okviru TOZD, DO ali SOZD pa ni ustreznih del oz. nalog, ki bi jih tak delavec lahko opravljal.

4. V drugo TOZD za največ šest mesecev

Kadar delavcu začasno ni mogoče zagotoviti dela zaradi zmanjšane obsega dela v TOZD in je potrebna pomoč drugi TOZD, je lahko delavec v primerih in pogojih, ki so določeni v samoupravnem splošnem aktu, ter na podlagi sporazuma organov upravljanja obeh TOZD, začasno razporejen na delo v drugo TOZD, vendar največ za šest mesecev.

5. Neenakomerna razporeditev delovnega časa

Zaradi učinkovitejšega razporejanja delovnega časa določa sprememba zakona, da je lahko čas med letom neenakomerno razporejen tudi v primerih, če to zahteva narava dejavnosti v TOZD, ali če to zahteva narava določenih del zaradi organizacije dela, boljše izrabe delovnih sredstev, racionalnejše izrabe delovnega časa v drugih podobnih primerih, ki so določeni v samoupravnih splošnih aktih. V vseh teh primerih se upošteva 42 urni delovni teden kot povprečna delovna obveznost posameznega delavca v obdobju največ do enega leta.

6. Sezonske dejavnosti – povprečje 42 ur v vsem letu

V temeljnih organizacijah s sezonskim značajem dela (kmetijstvo, gozdarstvo, gradbeništvo, gostinstvo itd.) se delovni čas razporedi tako, da traja v času sezone več kot 42 ur na teden, izven sezone pa manj kot 42 ur na teden, vendar v letnem povprečju delovni čas ne sme presegati 42 ur na teden.

7. Za dodatno delo soglasje obeh TOZD

Zaradi precej pogostega manipuliranja z možnostjo zaposlovanja delavcev do ene tretjine polnega delovnega časa poleg rednega delovnega časa se sedaj zaostri- ruje te možnosti zaposlovanja s tem, da morajo k takemu dodatnemu delu delavca dati soglasje organi upravljanja (delavski svet) obeh TOZD. Določena dela oz. naloge strokovnjakov se morajo vsakih 12 mesecev tudi objaviti, dokler se ne pridobi nezaposlene ali delno zaposlene osebe, ki ustrezajo razpisnim delovnim pogojem.

8. Na mesec največ 30 nadur

Zaostreni pogoji gospodarjenja in s tem tudi pogoji za opravljanje dela preko polnega delovnega časa so privedli do tega, da delavci ne smejo uvesti nadurnega dela, če ga lahko opravijo z ustrežno smotno organizacijo in delitvijo dela, razporeditvijo delovnega časa, z uvajanjem novih izmen ali zaposlitvijo novih delavcev. Če družbeni interes in narava dejavnosti terjajo delo preko polnega delovnega časa, sme posamezni delavec v enem mesecu opraviti največ 30 ur, razen pomorščakov, ki smejo opraviti do 86 ur na mesec.

9. Najdaljši letni dopust 45 dni

Letni dopust sme trajati tudi več kot 30 delovnih dni, če delavec dela v posebnih delovnih pogojih, toda največ 45 delovnih dni. Novost sprememb zakona je tudi, da se lahko poleg ostalih poveča letni dopust tudi tistim, ki imajo pravico do skrajšanega delovnega časa ter delavcem, ki negujejo in varujejo težje telesno ali zmerno, težje in težko duševno prizadeto osebo. Tako povečan letni dopust lahko znaša skupaj največ 5 delovnih dni.

10. Razmerja z udeleženci usmerjenega izobraževanja

Delavci v temeljni organizaciji določijo osnove za urejanje medsebojnih razmerij delavcev in udeležencev usmerjenega izobraževanja. Poleg pravic, obveznosti in odgovornosti, ki jih imajo udeleženci usmerjenega izobraževanja pri opravljanju proizvodnega dela oz. delovne prakse in pri praktičnem pouku v skladu z zakonom o usmerjenem izobraževanju, morajo delavci določiti tudi druge medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti ter pogoje za njihovo uresničevanje. Vsak udeleženec bo moral s podpisom izjave, da prejema pravice, obveznosti in odgovornosti, določene v samoupravnem splošnem aktu, vzpostaviti medsebojno razmerje z delavci TOZD. Pristojni samoupravni organ TOZD pa bo moral odločati o posameznih pravicah, obveznostih in odgovornostih posameznih udeležencev usmerjenega izobraževanja.

11. Neopravičeni izostanek – prenehanje delovnega razmerja

Delavci v samoupravnem splošnem aktu določajo število dni neopravičenega izostanka z dela, ki ne sme biti manjše od 5 in ne večje od 7 delovnih dni v obdobju 6 mesecev, za katerega se mora izreči disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja. Med drugimi primeri se ta disciplinski ukrep izreče tudi zaradi zlorabe odsotnosti z dela zaradi bolezni in zaradi opustitve zahteve poslovodnega organa za uvedbo disciplinskega postopka zaradi hujše kršitve delovne obveznosti. Pri opredelitvi v zakonu določenih primerov hujših kršitev delovnih obveznosti morajo delavci v samoupravnem aktu upoštevati, ali zaradi hujših kršitev prihaja do motenj v razmerjih pri opravljanju del oz. nalog, predvsem pa ali prihaja do večje materialne škode oz. do nevarnosti za nastanek take škode, hujših posledic za pravice delavcev, do posledic ali nevarnosti za njihovo življenje in zdravje ali do bistvenih motenj v samoupravnih odnosih.

Vzdrževalci so se izkazali

Dne 21. sept. 1981 je v valjarni I steklo poizkusno obratovanje nove koračne hladilne klopi »Com«. Verjetno se še marsikdo spominja, da smo to delovno zmagu združili s proslavo 125-letnice valjarstva in jeklarstva v Železarni Štore.

Danes, po enem letu uspešnega obratovanja hladilne klopi v valjarni I gotovo ni nobenega dvoma več, kako smotrna in ekonomsko utemeljena je bil naložba v rekonstrukcijo valjarne. To nedvomno kažejo rezultati, ki jih valjarna dosega v letošnjem letu tako po količini kot po kvaliteti. Da je delež mehanizirane hladilne klopi v teh rezultatih očiten, je nesporno dokazano. Obenem pa je res tudi dejstvo, da je proizvodna TOZD še kako odvisna od brezhibnega delovanja hladilne klopi.

Da je temu tako smo se lahko prepričali v petek, dne 10. 9. 1982, ko smo zaradi večje okvare na pogonu hladilne klopi morali prekiniti obratovanje. To je bil prvi večji zastoj, katerega posledica je bil izpad proizvodnje in potreba po zahtevnejšem posegu s strani TOZD Vzdrževanje.

Kratka diagnoza okvare je bila sledeča: zaradi nastale aksialne zračnosti stožčastega ležaja na prvem reduktorju za pogon koračnih elementov je prišlo do poškodbe polžnega kolesa v gonilu.

Popravilo s strani vzdrževalcev je sledilo takoj po nastali okvari in trajalo neprekinjeno od petka do nedelje tako, da je bila valjarna v ponedeljek ponovno sposobna za normalno obratovanje. Kljub precejšnjim problemom tako organizacijskega kot tudi tehničnega izvora, ki so jih vzdrževalci gotovo imeli pri odpravi nastale okvare, so svoje delo resnično hitro in kvalitetno opravili ter omogočili TOZD normalno delo.

Vse to lahko ocenimo kot normalen utrip iz vsakodnevnega proizvodnega dela v katerem so taki primeri pač pogosti in njihov razplet samoumeven. Vendar pa je prisotno tudi dejstvo, da so opazne razlike v načinu pristopa k odpravi posameznih defektov. Zadnji primer je gotovo eden od vzglednih ne prvih in ne zadnjih, ko so se vzdrževalci izkazali.

V proizvodnih TOZD si želimo, da bi bilo takih primerov pristopanja k delu tudi v bodoče čimveč.

Stane Verbič

12. Odstranjenega delavca na katerokoli delo

V primeru neobvezne odstranitve delavca z dela je dostikrat nemogoča razporeditev delavca na druga dela, ki ustrezajo njegovi izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmognosti, ker takega dela ni v TOZD. Zato se sedaj dopušča možnost, da se tudi v takem primeru delavec razporedi na katerakoli dela oz. naloge v TOZD.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Civilna zaščita v novem Zakonu o splošni ljudski obrambi SFRJ

Po večletni razpravi, na kateri so bili obravnavani številni predlogi in mnenja organov in organizacij ter družbenih svetov, je na seji Zveznega sveta skupščine SFRJ 13. aprila 1982 bil sprejet nov Zakon o splošni ljudski obrambi.

S stališča nadaljnjega razvoja in usposabljanja civilne zaščite in naši državi ima novi zakon o splošni ljudski obrambi izreden pomen. Ta pomembnost se odraža predvsem v tem, da se popolneje oziroma natančneje opredeljujejo in definirajo najpomembnejši elementi za CZ, opredeljeni so glavni vidiki in zahteve, v katerih sredinah se organizira CZ, njeno mesto, vloga ter način angažiranja in aktivnosti družbenih organizacij, organizacij združenega dela, posebej še komunalnih organizacij združenega dela pri nalogah zaščite in reševanja, natančneje so opredeljene vloge, vrste in organizacije enot ter štabov CZ. Nadalje zakon urejuje vprašanja opremljanja delavcev in občanov s sredstvi za zaščito pred vojnimi dejstvi, pa obveznosti izgradnje zaklonišč in ostala skupna pomembna vprašanja enotnega sistema zaščite in reševanja.

Osnovne značilnosti odredb zakona o SLO, ki opredeljuje in določa vlogo civilne zaščite, je v bistvu ta, da vsa vprašanja določa načelno ter ob tem daje možnosti, da republike, pokrajini, družbeno-politične skupnosti, delovne organizacije in temeljne organizacije združenega dela lahko vsa vprašanja organizacije formiranja enot in vse ostale oblike organiziranja in delovanja civilne zaščite uredijo z zakoni, internimi akti in samoupravnimi sporazumi

na način, ki najbolj odgovarja stvarnim potrebam zaščite in možnostim reševanja v lastni sredini.

Tako zakon enotno urejuje popolnost sistema ter obveznosti, na drugi strani pa ob tem obvezuje in spodbuja organe in organizacije, ki organizirajo civilno zaščito, da se do teh vprašanj zelo odgovorno in ustvarjalno obnašajo ter zagotovijo, da se ta značilna obrambno zaščitna funkcija organiziranja in usposabljanja v celoti izvrši.

Novi Zakon o splošni ljudski obrambi nadalje opredeljuje pravne osnove in daje vse možnosti, da se CZ kot najširša oblika pripravljanja in organiziranja delovnih ljudi in občanov, delovnih organizacij in krajevnih skupnosti ustrezno najbolje organizira, usposobi in opremi ter prvenstveno usmerja svoje aktivnosti na preventivno delovanje in da se po utrjenih kriterijih interventni del sil CZ učinkovito uporabi že sedaj, v miru v primerih elementarnih in drugih hudih nesrečah in v izrednih razmerah ter še posebej v primeru vojne.

V novem zakonu se CZ obravnava tudi iz drugih osnovnih načel, kot so:

- pravice in dolžnosti delovnih ljudi in občanov in drugih organiziranih sil v zaščiti in obrambi, neodvisnosti in teritorialne nedotakljivosti;

- o izgradnji splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite na enotnih osnovah družbeno-politične ocene in enotnega koncepta obrambe, varnosti in zaščite družbene ureditve;

- v enotnosti sistema, organiziranja in pripravljanja ter aktivnostih SLO in DS, ki temelji na koncepciji SLO, ustavi, zakonih, statutu in ostalih normativnih

Na eni izmed vaj CZ (iz arhive)

aktivnih DPS, družbenih in samoupravnih nosilcev, ki odločajo v samoupravni socialistični družbi;

- o nenehnem pripravljanju in uresničevanju SLO in DS v vojni, neposredni vojni nevarnosti ter v primerih izrednih razmer.

Poleg teh osnovnih načel utruje novi zakon o SLO še druge osnove sistema SLO, vse ostalo pa daje v pristojnost republikam oziroma pokrajinam. Tako 166. člen sprejetega zakona določa: organiziranje, opremljanje in usposabljanje enot, štabov in drugih organov CZ, kot tudi uresničevanje razmer zaščite in reševanja. Osnove določa ZIS, ki bo

upošteval z zakonom predpisane osnovne odredbe o organizaciji in funkcioniranju SLO, kot na primer:

Vprašanje vloge ZKJ v sistemu SLO, mesto in vloga komitejev za SLO in DS, osnovne pravice in dolžnosti DO, KS, DPO v sistemu SLO, planiranje, usposabljanje in financiranje SLO, opazovanje in obveščanje ter alarmiranje, osnovne samozaščite v SLO, osnovne organiziranja in delovanja oboroženih sil, posebej še o pravicah in dolžnostih delovnih ljudi in občanov.

Tako 17. člen novega zakona o SLO določa, da imajo delovni ljudje in občani naslednje pravice in dolžnosti:

1. da izvršujejo vojno obveznost.
2. da delujejo v civilni zaščiti,
3. da se usposabljujejo za SLO (isto velja za CZ),
4. da izvršujejo delovno obveznost (kar je v tesni povezavi s CZ),
5. da izvršujejo materialno obveznost (kar pomeni tudi do CZ).

Nadalje zakon predpisuje obveznost udeležbe v enotah in organih civilne zaščite vseh občanov od 15. do 60. leta starosti oziroma žene do 55. leta starosti; obveznost udeležbe v zaščiti in reševanju pa vsi sposobni občani. Na ta način zakon določa, da občan, ki ni obveznik enot CZ, ni razrešen dolžnosti oziroma obveznosti do CZ, temveč nasprotno; vsak sposoben občan se mora udeležiti zaščite in reševanja v primerih, ko to odredi pristojna družbeno-politična skupnost. To je v nekem pomenu novost, kar je novost tudi v primeru neposredne vojne nevarnosti ali vojne, ko lahko predsedstvo SFRJ odredi za posamezne kategorije občanov, da se jim podaljša čas obveznosti v organih in enotah civilne zaščite tudi po določbah, ko obveznosti prenehajo zaradi starosti.

Ivan Štefančič

(Nadaljevanje s 4. strani)

13. Objava del, ki jih opravlja delavec s pogoji za polno pokojnino

Zaradi zaposlovanja mladih strokovnjakov in izboljševanja izobrazbene strukture sprememba zakona določa, da lahko pristojni organ TOZD da soglasje, da delavec, ki izpolnjuje oz. izpolni pogoje za polno osebno pokojnino, nadaljuje delovno razmerje le pod pogojem, da se na oglas ali javni razpis del oz. nalog, ki jih opravlja ta delavec, ne prijavi noben kandidat, ki izpolnjuje razpisne pogoje. Oglas oziroma javni razpis je treba objaviti tri mesece, preden delavec izpolni pogoje za polno osebno pokojnino ter ga ponavljati vsako leto, dokler se ne prijavi ustrezní kandidat. Delavki, če želi, se glede prenehanja delovnega razmerja šteje izpolnitev pogojev za polno osebno pokojnino tako kot delavcu.

14. Pogodba o delu v soglasju »z matično« TOZD delavca

Pogodba o delu se lahko sklene z delavcem le ob pogoju, da je podano pisno soglasje pristojnega organa TOZD, v kateri je v delovnem razmerju, razen kadar bo šlo za opravljanje kratkotrajnih časasnih ali občasnih del, ki trajajo največ do 7 dni v posameznem koledarskem letu.

15. Izjeme za nadurno in pogodbeno delo še dve leti

Do 31. 7. 1984 lahko celo preko polnega delovnega časa nad 30 ur na mesec, toda ne več kot 48 ur na mesec, in delo po pogodbi o delu nad 60 dni, toda največ 90 dni v posameznem koledarskem letu, odobri pristojni organ občinske skupnosti za zaposlovanje v posebej upravičenih primerih, ko to zahtevajo objektivne okoliščine.

Povzeto po Pravna praksa, časopis za pravna vprašanja št. 5/82, 29. 7. 1982.

MNENJA O KONGRESU ZSS

Marjan Orožen, predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije

»Kongres mora realno izraziti položaj, v katerem se nahajamo, ter njegov vpliv na družbenoekonomski in družbenosocialni položaj delavca oziroma dolgoročni interes slovenskega delavskega razreda. Na drugi strani pa mora izraziti vlogo sindikata kot subjektivne sile samoupravljanja in delegatskega sistema v teh zapletenih družbenoekonomskih razmerah, ki ne bo dovolil, da bi ga tehnokratske sile potisnile na rob dogajanja«.

Zdravko Krvina, sekretar republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije

»Predkongresno aktivnost moramo povezati s tremi strateškimi vprašanji razvoja naše družbe:

- prvič, z razvojem samoupravljanja oziroma z razvojem družbenoekonomskih odnosov in s tem z utrjevanjem položaja delovnih ljudi v združenem delu in celotnem političnem sistemu;

- drugič, s stabilizacijo našega gospodarstva in s tem tudi z družbeno-socialnim položajem delavcev v združenem delu;

- tretjič, z učinkovitostjo zveze sindikatov kot najmnogičnejše organizacije delavskega razreda za razvoj samoupravljanja.

Zato je nujno, da v temeljnih organizacijah ocenimo razvitost samoupravnih odnosov, ocenimo usklajenost samoupravnih splošnih aktov z ustavo in zakonom o združenem delu. Oceniti moramo, kako uresničujemo že sprejete sklepe in stališča. Preveriti moramo učinkovitost naše politične aktivnosti in našo organiziranost v Zvezi sindikatov Slovenije.«

Florijan Potrata, predsednik konference osnovnih organizacij zveze sindikatov v štorski železarni:

»Časi so taki, da je potrebno tudi na kongresu realnosti pogledati v oči. Doslej nas je to zmeraj okrepilo, zmeraj smo prišli odločnejši s takšnih sestankov, da nadaljujemo po poti, ki smo si jo začrtali. To mora biti kongres dialoga in akcije, čeprav se bržkone posplošenim listinam ne moremo izogniti.«

Francoski matematik in filozof **Blaise Pascal**, sovtorec slovite logike Port-Royal in izumitelj mnogih matematičnih teoremov (logičnih predpostavk – o šesterokotniku, o deljivosti števil, o binomskih koeficientih, Pascalov trikotnik, itd.), je umrl 19. avgusta 1662. V fiziki so pomembne njegove raziskave o tlaku v tekočinah (Pascalov zakon).

Angleški astronom nemškega rodu **William Herschel**, rojen 1738., je leta 1781 odkril sedmi veliki planet našega sončnega sistema Uran. Ukvarjal se je tudi s proučevanjem Rimske ceste. Leta 1787 je odkril Uranova meseca Titana in Oberona, 1789 pa Saturnova meseca Mima in Enceladusa. Umrl je 25. avgusta 1822.

CELJSKO GLEDALIŠČE PRED NOVO SEZONO 1982–1983

Dne 24. septembra je Slovensko ljudsko gledališče Celje odprlo vrata v novo gledališko sezono. Uprizorilo bo šest premier, tako kot vsako leto, v gosteh pa bo za ves abonmajski cikel še Primorsko dramsko gledališče. Septembra bo torej prva premiera, svetovna gledališka uspešnica **AMADEUS angleškega dramatika Petra Shafferja**. Avtor je postavil na oder zgodbo o dvornem skladatelju Salieriju in Mozartu. Prvi je bil čaščen in priznan muzik, sicer pa brez talenta in ustvarjalne sile, zato pa častilakomen in zavidljiv, neredkokdaj pa edini, ki je na avstrijskem dvoru spoznal pravo veličino in vrednost Mozartovega genija. Pripoveduje se, da je Salieri zastrupil Mozarta in da je sploh bil kriv njegove prerane smrti. O tem na komično srhljivo, dramsko izredno učinkovito pripoveduje ta odrska pripoved. Pripoveduje nam o Salierijevem strahu, o načrtnem in sistematičnem onemogočanju mladega, muhastega, včasih infantilnega, a prvega svobodnega umetnika našega časa, Mozarta. Delo režira Dušan Mlakar.

Sledilo bo **RAJANJE Arthura Schnitzlerja**, delo, ki je vse do letošnjega leta bilo na razpolago le kot branje, za uprizorjanje v gledališčih pa je imelo avtorjevo prepoved. Nemara bo uprizoritev Rajanja v Celju sploh prva v Jugoslaviji, vsekakor pa na Slovenskem (tako kot tudi vsa v tej sezoni načrtovana dela). Schnitzler nam v desetih zaporednih prizorih daje prerez skozi ljubimkanja različnih plasti meščanskih slojev na prelomu našega stoletja. Avtor variira slike tako, da gre vedno nekdo iz prejšnjega para v naslednji par, dokler se zadnji člen v tem rajanju ne sreča na koncu s partnerjem iz prvega para. Krog rajanja je zaključen. V času nastanka je delo sprožilo vrsto škandalov. Meščanska družba se pač ni marala soočiti s svojo lastno zrcalno podobo in je dala igralce in direkcijo, ki si je drznila uprizoriti tako pohujšljivo delo, na javni pranger. Delo režira Franci Križaj.

Za otroke bo na sporedu **MAGNETNI DEČEK Milana, Dekleve**. To besedno igrivo delo bo postavila na oder Helena Zajc, sicer znana po priljubljenih lutkovnih predstavah. V Magnetnem dečku bodo otroci našli sebe, v glavnem junaku Netku pa svoj občutljivi, nenehno izpostavljeni svet. Neprivlačni anti-junak Netek postane s pomočjo elektronskega čarodeja Magnetek, in če se je prej na skrivaj tihotapil v otroška srca, odpre zdaj na široko vrata gledališkim čudežem.

Ob **SREČANJU NA OSOJAH** in **MAGNETNEM DEČKU** še ena slovenska NOVITETA, o kateri pa za zdaj še ne moremo in ne smemo kaj več izdati kot to, da se nam obeta razveseljivo gledališki dogodek.

SREČANJE NA OSOJAH ALENKE Goljevškove bo zanimiv in vznemirljiv poizkus ljudske igre, ki oživlja na poseben način slovenska ljudska izročila iz časa 15. stoletja. Vodi nas v svet usodnosti in urokov. Junaku igre je dano, da si zaželi, kar hoče. In zaželi si preveč. Veseli raj – spominja nas na srednjeveške freske – se sprevrže v smrtni ples, ki mu ni moč uiti. Tako delo, ki izvira iz motivike slovenskih ljudskih balad, poseže v temeljna človekova spoznanja, hkrati pa nam z odrskim pristopom odpira svet neke »nove naive«. Delo bo s pomočjo dramaturga Dominika Smoleta režirala Meta Hočvarjeva.

Makedonski pisatelj **Goran Stefanovski** nas s svojo dramo **LET NA MESTU** popelje v leto 1878, v Makedonijo, v čas narodnih uporov in prebujanja narodne zavesti. Spregovori nam o pravici do svobode in o potrebni hrabrosti za njeno uresničenje. Generaciji tega časa še ne uspe, da bi dosegla in definirala lastno nacionalno pripadnost. Let na mestu je metafora za njene sanje. Drama je napisana izjemno silovito, poetično in dramatično, kar ji daje neko nadčasovnost in jo zbližuje s problemi današnjega sveta in človeka. Režiser bo Mile Korun.

Vsa dela bodo prvokrat uprizorjena na Slovenskem. Gledališče se nanje temeljito pripravlja, tako da lahko pričakujemo prav lepo in razveseljivo sezono.

CENIK ZA ABONMAJE – 6 predstav

PREMIERA, SOBOTA, TOREK, SREDA, ČETRTEK

	PREMIERA	REPRIZA
Parter		
1-3	500.–	450.–
4-8	480.–	430.–
9-11	460.–	380.–
lože 1-2	430.–	360.–
Balkon		
1-2	500.–	450.–
3-5	480.–	430.–
Galerija		
1 sredina	430.–	360.–
2 sredina	420.–	350.–
1 stranska	400.–	340.–
2 stranska	390.–	330.–
Stojišča	35.–	35.–
Odrpote abonmajске izkaznice		500.–

Uspešna akcija mladincev Tovarne traktorjev

OO ZSMS Tovarne traktorjev si je v programu dela zastavila nalogo, da bo vzpodbujala in pravilno usmerjala ter krepila mladinsko prostovoljno delo. Za realizacijo in uspešno izvajanje zadanih nalog je potrebno tudi konkretno delo. Pri iskanju primerne dela smo se odločili, da priskočimo na pomoč delovnim invalidom Železarne Store ter s tem dokažemo, da človek z zmanjšano delovno sposobnostjo ni prepuščen samemu sebi, ampak da je delovna organizacija, posebno pa mladina, vedno pripravljena priskočiti na pomoč in s tem še povečati že obstoječo skrb do invalidov.

Odziv mladincev za tako akcijo je garancija in potrdilo, da smo mladi v Tovarni traktorjev pripravljeno delovati ter s svojo aktivnostjo prispevati k še boljšemu delu OO ZSMS TOZD TT. V sodelovanju s socialno službo Železarne Store smo se odločili, da tokrat pomagamo tov. Arhar Alojzu pri spravljaju drv za bližajočo se zimo. Tov. Arhar nas je sprejel z družino, in sicer ne kot delavce, ampak kot predstavnike železarne in kot sodelavce. Med in po delu, ki smo ga opravljali z veseljem, so nas domačini dobro pogostili.

V sproščenem pogovoru pa nam je tov. Arhar povedal tole:

– Kako se počutite v družbi mladih?
Hvala, zelo v redu... počutim se mlad.

– Kaj pa mislite, kakšna je razlika med današnjo mladino in mladino iz časa, ko ste bili vi mladinec?

Pravzaprav ni posebne razlike razen tega, da že sama stopnja izobrazbenosti

in drugačen tempo življenja narekujejo določene razlike.

– Torej mislite, da je tudi današnja mladina revolucionarna?

Vsekakor, saj večina akcij organizirajo prav mladi ljudje.

– Kaj pa tovrstna aktivnost mladine (prostovoljno delo), ali je po vašem mnenju pozitivna?

Seveda, saj se pri tej aktivnosti najbolje vidijo rezultati, mladi ljudje pa imajo to radi.

– Kaj je najbolj pozitivno na takih akcijah, ali to, da se nekaj naredi?

Ne... Najbolje je to, da se ljudje spoznajo, da se seznanijo z navadami drugih ljudi... da se medsebojno zbližajo.

– Kaj pa medčloveški odnosi nekoč in danes?

Nekoč so si sosedje bili bližje, pripravljeno so bili pomagati drug drugemu. Danes pa tega ni, vsak se briga za sebe, edino mladina je še pripravljena priskočiti na pomoč tam, kjer je potrebno.

– Bi radi še kaj povedali?
Ja, želim se najprej zahvaliti vam, mladincem za pomoč, potem pa še vsem odgovornim v železarni, ki se me spomnijo vedno, kadar je potrebno.

Veseli smo, da so še ljudje, ki imajo tako dobro mnenje in odnos do mladine. Pri organizaciji in izvedbi te akcije je sodelovalo in nam nudilo svojo pomoč in izkušnje tudi nekaj »starejših mladincev« in socialna delavka, tov. Lamutova. Zato se jim ob tej priložnosti zahvaljujemo in se za tovrstno sodelovanje še naprej priporočamo.

Rado STOJANOVIČ

Dom Železarjev na Svetini
Posneto z zvonika svetinske cerkve (foto Barič)

TISOČ KILOMETROV JADRANJA NA JADRALNI DESKI

(nadaljevanje)

Vendar čas hiti, mi si vseh teh lepot ne moremo ogledati. Jadramo in v daljavi zagledamo rt Molunat. Tu pade odločitev; poskušajmo še danes, ob tem vetru objadirati dolge konaveljske stene. Že v Petrovcu smo se pogovarjali s starim kapetanom, ki nas je opozoril pred temi stenami. Res, stene so gole, niti enega mesta za pristanek vseh šestnajst kilometrov. Veter je vedno močnejši in nas dobi na velikih valovih z jadrji 9 m². Po nekaj urah jadrnja zagledamo visoko v skalah hotel Cavtat in vemo, da smo rešeni. Se sedaj se spomnim Vladka po pristanku. Rekel je: »Cavtat je res lep, vendar zakaj se tako mame?« Po prevoženih 71 km v trinajstih urah jadrnja po takšnem vetru in valovih res komaj stojimo na trdih tleh, a dve, tri steklenice dobrega piva nas ozdravijo.

Cavtat je turistično mesto nasproti Dubrovniku, zgrajeno na ostankih starega grškega mesta Epidavra. Le nakaj nam ne ugaja. Avtokamp je precej daleč od morja, zato se tudi tokrat odločimo, da prespimo kar na obali, zraven naših desk. Ponoči, kot da bi vedel, da smo naredili rekord, nas zbudi nek mi-

moidoči in nam ponudi slivovko. Vsak od nas naredi nekaj požirkov. Vendar to se še nekajkrat ponovi in ko mu zapupamo, da smo utrujeni in da bi radi zasпали, nam pove, da je prišel domov iz JLA iz Slovenije in da pač mora nekoga pogostiti.

V zelo močnem vetru in z malimi jadrji krenemo iz Cavtata mimo Dubrovnička. Žal nam je, da se v Dubrovniku ne moremo ustaviti, časa imamo premalo, saj smo kar nekaj dni izgubili na jugu Jadrana zaradi slabega vetra. Ta dan pristanemo pozno popoldne v avtokampu na Pelješcu. Vse imajo, od tenis igrišč, do barvne televizije, samo škoda – nič ne dela, je pa lepo postavljeno. Že zelo zgodaj odplujemo iz tega modernega avtokampa, vozimo po Neretvanskem kanalu. V daljavi vidimo izliv Neretve in pristanišče Kardeljevo. Zvečer pristanemo pod mogočnim masivom Biokova v malem kraju Drvenik. Lepo turistično mesto; domačini nam povedo, da je to začetek makarske riviere. Obala je večkrat strma z malimi zalivčki in na plažah mali okrogli kamenčki. Vse polno zelenja. Res lepo. Tako je ves naslednji dan, saj vozimo mimo Makarske. Tu se ustavimo, popijemo pivo in

nekaj pojemo, prvič v teh dneh, da zaužijemo nekaj hrane sredi dneva. Naša praksa je, da zjutraj popijemo kavo, čez dan pijemo osvežilne pijače, zvečer pa jemo. Zvečer pristanemo v majhnem zalivu Brela. Tu prespimo, vendar vsi bolj slabo, kajti domačini nas opozorijo na področje, čez katerega bomo morali pluti naslednji dan. Med gorskima masivoma Biokovim in Mosorjem so vrata z imenom Vrulja. Stari ljudje pravijo v Senju se burja rodi, v Vrulji pa krsti. Krenemo po lahkem vetriču, sredi Vrulje pa pihne in to tako močno, da kape letijo z glav; odtrgam pasek na svoji deski pred padcem. Komaj prebežimo na drugo stran. Matjaža vidimo, kako rešuje sebe in čoln globoko v zalivu pod steno, vendar na koncu tudi on premaga velike valove in močan veter.

Kar malo jezni smo, da delamo takšne, kot pravijo, traparije, saj je prejšnje leto odneslo nemškega turista po takšnem vetru na otok Brač. Zapletemo se v pogovor z domačinom ob dobri slivovki, ki nam jo ponudi. Prav v tem zalivu je pred dosti leti ujel za takratne čase največjega morskega psa, nekaj čez štiri metre dolgega, kateri je sedaj v splitskem akvariju. Tudi mi mu povemo o našem strahu in o srečanju z eno takšnih mrcin pred Dubrovnikom, vendar precej manjšo. Strah pred morskimi psi je verjetno zakoreninjen prav v vseh ljudeh, ki so dosti ali samo sezonsko na morju. Tako so nas učili starši: »Pazi, če ne boš priden, te bo pes!« To ostane v človeku. In res, če pogledate na morju jadrance, precej oddaljene od obale, ko padejo v morje z deske, kako so zopet hitro na deski! Zvečer prespimo v Oriju.

Če bo le mogoče, se ustavimo v Splitu, je naš jutranji dogovor pred startom iz Orija. Pa ni potrebno dogovora, zalivski tok je tako močan, da nas ob slabem vetru kar potegne v pristanišče. Srečamo se s šolo jadrancev, še otrok, ki trenirajo v svojih malih Optimistih za državno prvenstvo. Pristali smo med jah-tami. Lepo mesto. Sedimo v restavraciji ob obali med Splitčani. Čudovit melodičen jezik mi je že od nekdaj všeč. Če je bilo le mogoče, sem se rad tudi pogovoril z njimi. Daleč od nas se vidi znani splitski hrib Marjan z velikim jamborom in z zastavo, ki daje tujcem vedeti, kje so, ki pomaga jadralcem, da ugotovijo smer vetra. Ni čudno, da so domačini prav zaljubljeni vanj. Na Marjanu je bil osnovan prvi partizanski odred v Dalmaciji. Danes precej razvito industrijsko središče s pristaniščem. Split je znan tudi po arhitekturi z Dioklecijanovo palačo in ob njej vrelec vode, kjer zdravijo različne bolezni. Domačini gredo najraje na jugovzhodni del mesta, v Bačvice, kjer se kopajo ob prostih dnevih. Ta večer pristanemo na otoku Čiovo nasproti Splita. Nekje nad Trogirjem besni požar in velika letala z ogromnimi trebuhii vozijo v krogu. Nad morjem v letu poberejo vodo in jo potem spustijo na ognjene zublje. Sedimo v Malem avtokampu ob svetilki in se pogovarjamo. Misli nam uhajajo naprej; veseli smo, saj še malo, pa bo pol poti za nami. Opečeni smo po rokah, vendar najhuje je za nami. Ta večer tudi prvič zapojemo skupaj našo himno: »Nocoj pa, oh nocoj.«

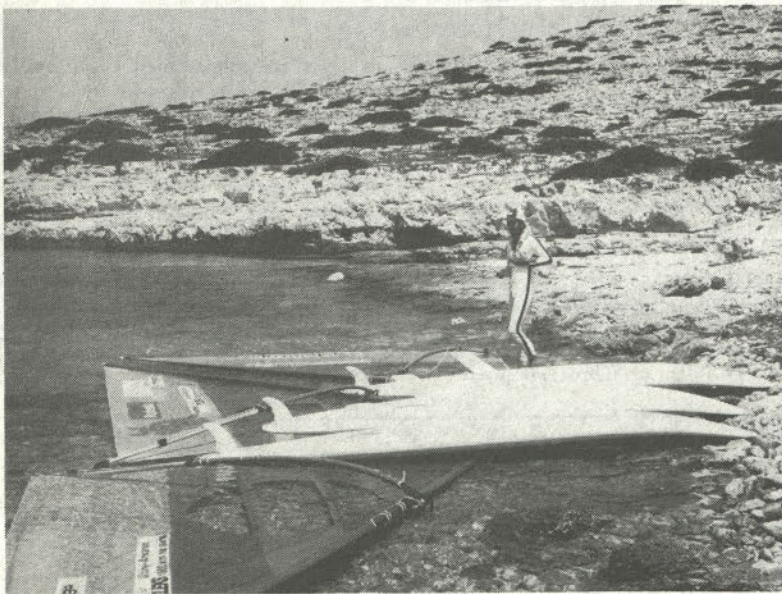
Zbudijo me klici: »Fantje, ne v vodo! Jata morskih psov plava iz Trogirskih vrat! Hitro vstanem in gledam. Prijatelj so že zbrani in napeto čakamo, kaj se bo prikazalo v daljavi. Delfini. Odkar se spomnim, ko hodim na morje, vendar je to moje prvo srečanje z njimi v živo. Ta dan se ustavimo pred Trogirskim mostom, ki povezuje otok Čiovo s celino. Zavijemo okoli rta Okrug in zajadramo mimo malih otokov proti otoku Drvenik Mali. V daljavi ob zelo dobri

vidljivosti gledamo otok Vis in čisto morje. Veter imamo ugoden, razpoloženi smo za jadrnje. Čisto drugače je jadрати po morju med otočki, kot smo bili vajeni prejšnje dni, ko smo imeli na eni strani celino, na drugi pa odprto morje. Po »voki-tokiju« dobimo sporočilo, da je Drago že v Rogoznici, kjer nas čaka s pripravljeno hrano in pivom. Med potjo srečamo dva delfina, ki se jima previdno umaknejo. Rogoznica leži v globokem zalivu, na majhnih otočkih pred Rogoznico pa je veliko ostankov kapelic. Kraj je sam po sebi zelo zanimiv. Ima dva avtokampa, dobro urejena, zaliv pa je zaščiten pred vetrovi, tako da je morje vedno mirno in nudi varen pristanek za barke. Preden smo pripluli do tega območja, smo v atlasu naše obale zasledili med vrsticami, da je Rogoznica znana tudi po ribolovu. V to smo bili ta večer trdno prepričani, vendar bi k temu stavku v atlasu dodali, da so znani po ribolovu z dinamitom, ne z mrežami ali s kakršnimkoli drugim pripomočkom za ribolov. V enem od avtokampov, kjer smo prespali to noč, so nas zjutraj zbudile salve iz topov. Zlezli smo na deske in odpluli sredi vojnih manevrov. Zdaj nam je bil jasen beg delfinov pod Trogirskim mostom. Že dopoldne smo pristali v turističnem kraju Primošten. Kraj leži na polotoku in ga obdajata dva lepa zaliva s peščeno plažo, na eni in drugi strani s pristaniščem. Prvič opazimo dosti jadralskih desk in neutrudne jadrance. Pogoji so odlični, veter je dosti, sam kraj pa je pripravljen turistu nuditi kar največ.

(se nadaljuje)

Zaliv na otoku Mana. V ozadju visoke navpične stene, ki segajo v morje (foto Zaplatil)

Otok Mana na Kornatih (foto Zaplatil)

V Kicarjih pri Ptujju je bil leta 1894 rojen napreden kmet **Jože Lacko**. Leta 1933 je postal član KP Slovenije in leta 1937 član CK KPS. Udeleževal se je zlasti v delavsko kmečkem gibanju. Po zlomu »gnile« Jugoslavije je organiziral v ptujskem okraju osvobodilno gibanje in v jeseni 1941 ustanovil partizansko četo pod poveljstvom delavca Franca Osojnika. Bil pa je izdan in gestapovci so ranjenega ujeli in ga vodili po ptujskih ulicah z napisom na prsih »Ich bin ein Mörder und Banditen-führer«. Devet dni so ga mučili v ptujskem zaporu, ker pa ni črnil besede, je 18. avgusta 1942 junaško umrl. Postal je legendaren junak in simbol osvobodilne borbe na Štajerskem. Bil je proglašen za narodnega heroja.

Angleški fizik in kemik **Michael Faraday**, rojen 1791, je bil najprej knjigoveški delavec, pozneje laborant, asistent fizika in kemika Davyja in nazadnje njegov naslednik v Royal Society; odkril je med ostalim zakon elektromagnetne indukcije, ki je postal znanstvena podlaga elektrotehnike. Leta 1833 je odkril osnovna zakona elektrolize, leta 1846 pa vpliv svetlobe na magnetno polje, tj. da se polarizacijska ravnina v magnetnem polju vrti. Njegovo ime je povezano z več efekti in napravami (Faradayev temni prostor, Faradayev cilindar, Faradayeva kletka itd.). Enota za električno kapaciteto se imenuje farad. Poznana je tudi enota za merjenje kapacitete votle krogle s polmerom 9 milijonov kilometrov. Mikrofarad je milijoninka farada, pikofarad pa milijoninka mikrofarada. Manjše kapacitete merimo s centimetri. Kapaciteta v cm je v resnici kapaciteta krogle s polmerom 1 cm. Faraday je umrl 25. avgusta 1867.

Kadrovske vesti

V mesecu avgustu so bile v naši delovni organizaciji združenega dela naslednje kadrovske spremembe:

Novi člani naše delovne organizacije:

Križnik Martin, NK delavec – valjar na I; Cvijanović Goran, KV valjavec – valjarna II; Privšek Rajko, NK delavec – jeklovlek; Počivavšek Bojan, KV strojni ključavničar – jeklarna; Gorup Milan, KV strojni ključavničar – jeklarna; Bračun Edvard, NK delavec – jeklarna; Drame Miran, KV strojni ključavničar – MO orodjar; Bezjak Ljudevit, KV strugar – MO valji; Kovačević Brane, KV strojni ključavničar – VTS; Jagačec Damir, KV strugar – mehanična; Solinc Rudi, KV elektromehaničar – elektroobrat; Šarlah Zdravko, KV strojni ključavničar – elektroobrat; Radić Slobodan, KV strojni ključavničar – livarna I; Saftić Džemal, PK livar kalupar – livarna I; Potočnik Ervin, KV strojni ključavničar – livarna I; Poznič Darko, KV obratni električar – elektroobrat; Skale Milan, NK delavec – jeklarna; Ploštajner Dušan, SS strojni tehnik – livarna I; Lončar Zeljko, KV strojni ključavničar – jeklovlek; Mordej Stanko, KV strugar – MO litina; Dvoršak Ladislav – KV strojni ključavničar – jeklovlek; Korošec Jožef, NK delavec – livarna II; Ibrahimović Kasim, NK delavec – valjarna I; Zajc Mojmir, KV livar kalupar – livarna II; Ratajc Janez, KV mehanik kmetijskih strojev, – valjarna I; Stojić Vlado, KV stroj. ključ. – TT obdelava; Sladovič Marijan, KV strojni ključ. – TT obdelava; Preglej Mirko, KV strojni ključ. – TT obdelava; Šahbaz Suad, NK delavec – valjarna I; Mujić Mustafa, KV strojni ključ. – TT obdelava; Kovačić Stanko, KV strugar – MO valji; Vahem Miran, KV orodjar – jeklarna; Žibret Matej, SS vrtnarski tehnik – TT montaža; Flis Janez, NK delavec – valjarna II; Poljak Mirsad, KV strojni ključ. – TT montaža; Poljak Enver, KV strojni ključ. – TT obdel.

Iz JLA so se vrnili:

Videmšek Branko, NK delavec – livarna II; Zukić Savud, KV livar kalupar – livarna II; Zagajšek Roman, NK delavec – valjarna II; Kos Srečko, KV strojni ključ. – MO valji; Krivec Franc – KV orodjar – valjarna II.

Zaradi kršitve delovnih obveznosti so odšli

Blagojević Milenko, NK delavec – valjarna I; Kramer Anton, NK delavec – jeklarna; Redžić Hasan, NK delavec – valjarna I; Džordževski Draga, KV strugar – jeklarna; Hakičić Bečir, NK delavec – livarna I; Kreče Darko, NK delavec – jeklarna; Kenjar Sakib, KV pleskar – GKSG; Fijavž Alojz, PK kurjač – valjarna I; Stiplovshek Zvonko, NK delavec – livarna I; Verdinek Franc, NK delavec – valjarna I; Trivković Milan, NK delavec – livarna II; Zupanc Anton, PK voznik viličarja – livarna II; Žigerović Milorad, NK del. – livarna I; Sajić Živojin, KV livar – livarna II; Karadžić Em-

šud, KV ključ. – mehanična; Novak Dušan, KV ključavničar – valjarna II; Vodeb Anton, NK delavec – jeklarna; Mulec Slavko, PK ponovčar – jeklarna; Poljak Saban, KV ključavničar – mehanična del.; Čuček Boris, KV orodjar – jeklovlek.

Sporazumno s podjetjem so odšli:

Sporiš Ivan, NK delavec – livarna II; Porić Asim, NK delavec – livarna I; Bevc Martin, NK delavec – jeklovlek; Čobanović Nikola, dipl. ing. metal. – elektroplavž.

Z rednim odpovednim rokom so odšli:

Dorontić Milenko, NK delavec – jeklarna; Javornik Franc, KV električar – elektroobrat; Bračić Stefanija, NK delavka – DPG; Zatlter Stanislav, NK delavec – jeklovlek; Dimitrijević Stane, KV strugar – MO valji.

V poizkusni dobi sta odšla:

Kovačić Franc, NK delavec – valjarna II; Kuzmanović Dušan, NK delavec – valjarna I.

Na novo življenjsko pot so stopili:

Marčinko Liljana – komunalna; Mulej Boris – TT – meh. obdel.; Žohar Niko – TT – MO.

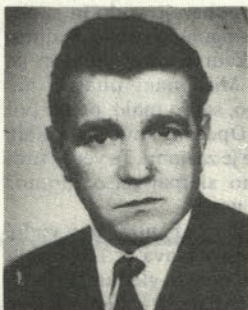
Vsem želimo obilo družinske sreče.

Naraščaj v družini so dobili:

Jazbec Vinko – el. obrat; Župnek Janez – livarna I; Švigir Viktor – livarna II; Štraus Milan – DS EO; Sporiš Ivan – valjarna I.

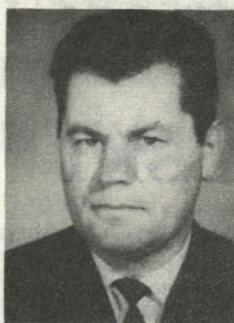
Vsem iskreno čestitamo.

Upokojeni

ZUPANC FRANC, rojen 28. 9. 1920. Stanujoč Store 141. V našem podjetju je bil zaposlen preko 35 let. Vso delovno dobo je delal v energetskem obratu kot kontr. delovanja parnih kotlov in posameznih naprav.

20. 8. 1982 je bil redno upokojen.

HALUŽAN FRANC, rojen 1. 4. 1925, stanujoč Mestinje 2, p. Podplat. V Železarni Store je bil zaposlen preko 24 let. Najprej je delal kot transportni delavec v šamotarni. Leta 1960 je bil premeščen v nadzorno službo na dela in naloge čuvara. Leta 1977 je bil zopet premeščen v TOZD transport kot tehtalec. Dela tehtalca je opravljal vse do upokojitve.

Invalidsko je bil upokojen 2. 8. 1982.

GAJŠEK MARTIN, rojen 6. 10. 1923, stanujoč Vrbno 37, p. Sentjur. Skupne delovne dobe v našem podjetju ima preko 27 let. Skozi vsa delovna leta je opravljal dela in naloge transportnega odpremnika v TOZD transport.

Invalidsko je bil upokojen 7. 8. 1982.

GODICELJ DRAGICA, ROJENA 7. 11. 1931, stanujoča Laška vas 40, p. Store. V Železarni Store je bila zaposlena preko 34 let. Delala je v konstrukcijskem biroju kot arhivar, kasneje kot arhivar – razmnoževalec. Kot razmnoževalec tehnične dokumentacije je delala vse do upokojitve.

Redno je bila upokojena 16. 8. 1982.

SPOMNIMO SE . . .

Slovenskega delavskega pesnika in pisatelja **Toneta Čufarja** (roj. 1905) so okupatorji ubili pri Sentvidu nad Ljubljano 10. avgusta 1942. Rojen je bil na Jesenicah, kjer je bil do leta 1931 zaposlen kot delavec v železarni. Potem se je posvetil književnosti. V slovenski literaturi je T. Čufar edinstven pojav, sa-

FLORJANC VINKO, rojen 3. 4. 1927, stanujoč Store 77. V Železarni Store se je zaposlil leta 1949 kot ravnalec v valjarni. Vistem obratu je opravljal dela in naloge na različnih delovnih mestih, nazadnje kot »upravljalec naprav za vtikanje in navijanje«.

Redno je bil upokojen 28. 7. 1982.

FRECE IVAN, rojen 11. 12. 1931, stanujoč Prožinska vas 74, p. Store. V našem podjetju združenega dela se je zaposlil leta 1962 kot delavec v livarni II. Leta 1964 je bil premeščen v jeklarno na dela in naloge brusača ingotov. Zaradi zdravstvenih razlogov je bil zopet premeščen v DS za investicije in razvoj – skladišče kot transport. skladiščnega materiala.

9. 8. 1982 je bil invalidsko upokojen.

V noči med 23. in 24. avgustom 1572 je prišlo v Parizu do množičnega pokola hugenotov, pristašev protestantske reformacije, ki se je v naslednjih dneh razširil po vsej Franciji. To zločinsko dejanje katolikov je podprla in organizirala kraljica Katarina Medici, potomka znamenite italijanske rodbine Medičejcev. Pokol hugenotov v omenjeni avgustovski noči je znan pod imenom **Sentjernejska noč**.

mouk, ki je izšel iz delavskega razreda in skušal biti tolmač njegovih teženj. S poezijo, prozo in dramskimi teksti je sodeloval v revijah Sodobnost, Ljubljanski zvon, Svoboda in Književnost. Znani sta njegovi drami Februarska noč in Tragedija v kleti, groteska Mali babilon, roman Pod klavdivom, socialna igra Ameriška tatvina in zbirka novel Tovarna. Čufar je bil preganjan kot komunist in večkrat zaprt. Italijani so ga internirali in predali Nemcem, ki so ga ustrelili. V romanu Pod klavdivom je opisoval delavsko življenje na Jesenicah.

STORSKI ŽELEZAR – Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA STORE – Izhaja dvakrat mesečno – Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Kocman Vojko, Zelič Franc, ing. Verbič Stane – od govorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) – Tisk: AERO Celje – TOZD grafika – Rokopisov ne vračamo.